

Van: Dr. F. Swart (voorzitter Comité Schone Lucht), drs. J. Vollenbroek (voorzitter Mobilisation for the Environment) en drs. M. Visschers (bestuurslid Leefmilieu)

Aan: Drs. S. Blok, Minister van Economische Zaken en Klimaat
ministerEZK@minezk.nl
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: EU Energieraad 22 september 2021: Realisatie duurzaam en ambitieus beleid voor hernieuwbare energie (RED) voor Europa. Verwijdering bosbiomassa uit de RED

Datum: 17 september 2021

Geachte minister Blok,

Komende Informele Energieraad van de EU (22 september 2021) zult u de herziening van de Richtlijn hernieuwbare energie (RED, Renewable Energy Directive) bespreken, als onderdeel van het "Fit for 55 package", bestaande uit wetsvoorstellen van de Europese Commissie. We roepen u met klem op om een grote fout in dit wetsvoorstel te herstellen: namelijk door het gebruik van bosbiomassa als "hernieuwbare energie" uit de RED te verwijderen. Bosbiomassaverbranding veroorzaakt meer uitstoot van broeikasgassen in plaats van minder, zoals nu nog aangegeven staat. Deze aanname is fout en niet gebaseerd op internationale consensus in de wetenschap.

EU-beleid blijft verbranden bosbiomassa bevorderen

Deze zomer ondervond Europa enkele van de catastrofale gevolgen van klimaatverandering, met hoge kosten in termen van mensenlevens en economische schade. De urgentie van het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen kan niet duidelijker zijn. Toch blijft het Europese beleid het oogsten en verbranden van boshout voor hernieuwbare energie bevorderen. Dit beleid verhoogt de CO₂-uitstoot in vergelijking met fossiele brandstoffen. Het degradeert de bossen als vitale infrastructuur van ecosystemen, die koolstof opslaat, helpt de bodem te stabiliseren en de effecten van toenemende regenval door de klimaatverandering buffert.

Ondermijning meest fundamentele doelstellingen EU

Het EU-beleid erkent nu dat lidstaten de klimaatdoelstellingen op lange termijn niet kunnen halen zonder de koolstofopslag in de landsector aanzienlijk te vergroten. Daarbij vindt de meeste koolstofopslag in bossen plaats. Toch wordt momenteel ongeveer de helft van het in de EU geoogste hout als brandstof verbrand. Daardoor komt opgeslagen koolstof uit bossen in de atmosfeer terecht en wordt het afnemende koolstofreservoir van bossen in de EU verder ondermijnd. Dit draagt tevens bij aan de ongekende snelheid van aantasting van ecosystemen en verlies van biodiversiteit. Houtverbranding is ook de grootste bron van uitstoot van fijnstof in de EU en is verantwoordelijk voor vele (ernstige) ziekten (oa luchtwegaandoeningen) en doden per jaar¹. Het EU-beleid ondermijnt de meest fundamentele doelstellingen van de EU² door het mee tellen van bosbiomassa voor de doelstellingen van hernieuwbare energie en de lucratieve subsidies die daarmee gepaard gaan.

De schade wordt nog vergroot door de lidstaten die jaarlijks miljarden uitgeven aan het ondersteunen van de verbranding van biomassa. Deze miljarden aan financiering kunnen veel

¹ Factsheet over luchtverontreiniging door houtverbranding. <https://forestdefenders.eu/wp-content/uploads/2021/05/FDA-air-pollution-factsheet.pdf>

² Fundamentele EU doelstellingen: het verminderen van de koolstofemissies, het herstellen van ecosystemen en het verminderen van luchtvervuiling

beter schonere alternatieven ondersteunen, zoals wind, zon, geothermie en verhoogde energie-efficiëntie.

Negeren advies eigen Joint Research Centre

Door bosbiomassa voor hernieuwbare energie te continueren, negeert de Commissie het bewijs van haar eigen wetenschappers van het Joint Research Centre (JRC³), namelijk dat biomassaverbranding de uitstoot van broeikasgassen verhoogt. De CO₂-uitstoot van biomassaverbranding is gedurende de komende decennia zelfs hoger dan die van steenkoolverbranding. Daarnaast lost het LULUCF-voorstel het probleem niet op; het meetellen van koolstofemissies door boskap ontmoedigt het gebruik van bosbiomassa niet genoeg, integendeel.

Nadrukkelijk verzoek verdergaande herziening RED

De afhankelijkheid van de EU van het verbranden van bosbiomassa voor brandstof is de afgelopen jaren sterk toegenomen en zal verder toenemen zolang de RED bosbiomassa blijft meetellen voor de doelstellingen voor hernieuwbare energie. Echter het beschermen en herstellen van bossen is een existentiële prioriteit voor klimaat en biodiversiteit. Daarom verzoeken we u nadrukkelijk te erkennen dat de RED verdergaand moet worden herzien om elke stimulans voor het oogsten en verbranden van boshout weg te nemen. De verbranding van secundaire houtachtige biomassa (reststromen uit zagerijen, fabrieksresiduen, afval na consumptie), dat momenteel ongeveer de helft uitmaakt van het hout dat wordt verbrand voor hernieuwbare energie, is feitelijk niet minder problematisch. In lijn met de afvalhiërarchie en de principes van de circulaire economie, dient de RED bovendien zodanig te worden gewijzigd dat dergelijke restmaterialen alleen mogen worden verbrand voor energie als er echt geen mogelijkheid meer is om deze te recyclen tot houtproducten met een langere levensduur.

Unieke kansen

De komende herziening van de RED biedt een unieke kans voor Europa om de dringend noodzakelijke transitie naar een schoon, veilig en echt hernieuwbaar energiesysteem te versnellen. Samen met de vermindering van het energieverbruik leidt het tot een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, het scheppen van banen, een lagere energierekening en een betere gezondheid. Naast hun potentieel om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, kunnen schone hernieuwbare energiebronnen helpen de gezondheidskosten en milieuschade te verminderen en de lokale toegevoegde waarde te vergroten.

Oproep

We achten het daarom van belang dat u en de Raad van Ministers de door de Europese Commissie voorgestelde elementen verbetert en de hierboven genoemde zwakke punten aanpakt. Dit met als doel om ervoor te zorgen dat de voordelen voor de samenleving en de economie worden gemaximaliseerd. Deze oproep is door andere NGO's ook onder de aandacht van uw Europese collega-klimaatministers gebracht.

Nederlandse steun voor pleidooi

In Nederland bedraagt het totale budget voor de verbranding van houtige biomassa € 9 miljard euro. Dit bedrag kan aan veel schonere alternatieven worden besteed. Dat biedt veel kansen voor

³ Factsheet over rapport verbranding houtige biomassa door Joint Research Centre (JRC) van de Europese Commissie: https://forestdefenders.eu/wp-content/uploads/2021/03/JRC-study-biomass-study-overview_final.pdf

Nederland. Ook de SER heeft in haar advies van 8 juli 2020⁴ aangegeven biomassaverbranding voor energie zo snel mogelijk te stoppen. De Tweede Kamer heeft in haar motie van 25 februari jl⁵ de subsidies voor biomassaverbranding, tot een afbouwpad met de Kamer is gedeeld, stopgezet. De Eerste Kamer heeft via een recente motie (dd 29 juni 2021⁶) de regering verzocht definitief geen nieuwe of verlengde subsidies voor het stoken van houtige biomassa af te geven. Op 7 juli jl hebben de Nederlandse landelijke milieuorganisaties hun steun voor het Convenant Duurzaamheid Biomassa ingetrokken⁷.

Deze ontwikkelingen geven duidelijk aan dat de Nederlandse samenleving en politiek biomassaverbranding niet steunen en kiezen voor échte duurzame energie. Moge dat een steun zijn voor uw pleidooi om bosbiomassa uit de RED te verwijderen.

Verdere uitwisseling

We blijven graag met u in contact voor verdere uitwisseling over hoe we verbeteringen aan de RED kunnen ondersteunen, met als doel dat Europa echte klimaatneutraliteit bereikt.

Hoogachtend,

Dr. Fenna Swart, voorzitter Comité Schone Lucht ()

Drs. M. Visschers, bestuurslid Leefmilieu ()

Drs. J. Vollenbroek, voorzitter Mobilisation for the Environment ()⁸

⁴ <https://www.ser.nl/nl/Publicaties/advies-biomassa-in-balans>

⁵ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2021Z03752&did=2021D08240>

⁶ https://www.eerstekamer.nl/motiedossier/35668_f_motie_koffeman_pvdd_c_s

⁷ <https://www.greenpeace.org/nl/natuur/47038/de-biomassa-leugen/>

⁸ Zie ook de websites van de organisaties: <https://comiteschonelucht.nl/>, <https://www.leefmilieu.nl/>, <https://mobilisation.nl/nl/>